

Radiokeskuksen laatan paljastustilaisuus: Puhe Martti Susitaival

Jatkosodassa ylijohdon viestijärjestelmän solmukohtana oli viestikeskus Lokki Naisvuoren luolastossa. Sen kautta välitettiin Mikkelin Päämajan kaikki puhelin-, kauko-
kirjoitin- ja lennätinliikenne. Lokin rinnalla toimi Päämajan Radiokeskus, jonka toiminnasta vastasi Viestipataljoona ykkösen kolmas komppania. Jo välirauhan aikana oli tehty suunnitelmat ylijohdon radioverkon perustamisesta. 14. kesäkuuta 1941 ennen yleisen liikekannallepanon julistamista saapui Mikkeliin 12 miehen etuosasto luutnantti Wilhelm Lehtosen johdolla. Etuosaston tehtävänä oli perustaa ensimmäiset ylijohdon radioverkon lähetyksasemat Mikkelin ympäristöön. Tehokkain 2 kW:n lähetyksasema oli Tuukkalan kasarmialueen eteläpuolella sijainnut Särkän asema, joka saatiin toimintakuntoon 22. kesäkuuta. Särkän radioasemaa käytettiin Berliinin liikenteen lisäksi Ilmavoimien esikunnan yhteyksiin.

Laajimmillaan Päämajan radiokeskuksen käytössä oli kymmenen lähetyksasemaa Mikkelin ympäristössä. Asemien kaukokäyttö ja vastaanottimet oli keskitetty aluksi Rantakylän kartanoon, joka sijaitsee n. viiden kilometrin päässä länteen Mikkelin keskustasta. Ylijohdon radioverkon muodosti 12 kaksisuuntaista radiolinjaa sotatoimiyhtymiin. Pisimmät yhteydet olivat Rukajärvelle ja Rovaniemelle. Radiokeskuksen palveluksessa oli 140 miestä ja 25 lottaa. Henkilöstö toimi neljässä vuorossa ja yhteyksiä vasta-asemaan pidettiin kerran tunnissa. Käytössä oli myös viisi armeijakunnissa toimivaa radioautoa, jotka oli miehitetty radiokeskuksen henkilöstöllä. Radiokeskuksen sanomaliikenne oli vilkkainta heinäkuun alussa 1944 Kannaksen suurhyökkäyksen aikana.

Lokakuun lopussa 1942 Radiokeskus muutti Rantakylän kartanosta tänne Urpolan kartanoon. Kaikki Mikkelin ympäristössä olleet lähetyksasemat Särkkää lukuun ottamatta keskitettiin Rantakylän kartanoon. Vastaavasti tänne Urpolaan sijoitettiin vastaanottimet ja lähettimien kaukokäyttö. Moskovan välirauhan jälkeen Radiokeskuksen alasajo aloitettiin marraskuussa 1944 ja suurin osa henkilöstä kotiutettiin. Radiokeskuksen toiminta jatkui supistettuna 9 miehen ryhmän voimin aina vuoden 1945 syyskuulle saakka. Radiokeskuksen tehtävänä oli nyt varmistaa yhteydet sotilaslääneiksi muutettuihin divisiooniin.

Kun Kaakkois-Suomen Viestikilta julkaisi 4.6.2015 vuosijuhlassaan kirjan Päämajan Salainen Radiokeskus, heräsi Killan piirissä ajatus muistolaatan aikaansaamiseksi Radiokeskuksen toiminnasta. Tämä toive toteutuu tänään Mikkelin kaupungin Tilakeskuksen ja Viestikiltojen liiton tuella Viestiaselajin täyttäessä 100 vuotta.